

Per què

ens estimem els gossos

ens mengem els porcs i

ens vestim amb les vaques

Melanie Joy

Una introducció al carnisme

Pròlegs de Yuval Noah Harari i de Borja Duñó

Traducció de Ricard Soler Roger

Saldonar.

Per què

ens estimem els gossos

ens mengem els porcs i

ens vestim amb les vaques

Melanie Joy

Una introducció al carnisme

Pròlegs de Yuval Noah Harari i de Borja Duñó

Traducció de Ricard Soler Roger

Saldonar.

Títol original: *Why We Love Dogs, Eat Pigs, and Wear Cows*

© del text: Melanie Joy, 2020

*Per què ens estimem els gossos,
ens mengem els porcs i ens vestim amb les vaques*

© del seu pròleg: Yuval Noah Harari, 2020

© del seu pròleg: Borja Duñó, 2025

© de la traducció: Ricard Soler Roger, 2025

© de la il·lustració de la coberta: Montse Galbany, 2025

© d'aquesta edició: Edicions Saldonar, 2025

Primera edició: setembre del 2025

Publicat per Edicions Saldonar

Alfambra, 16, 5è 2a

08034 Barcelona

edicions@saldonar.com

www.saldonar.com

@saldonar

Edició i producció: Francesc Gil-Lluch

Disseny i maquetació: Octavi Gil Pujol

Distribució: UDL

Thema: JB, JBF, RN, WN

ISBN: 978-84-19571-66-3

Dipòsit legal: B 14717-2025

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Saldonar forma part de l'associació
d'editorials independents Llegir en Català.

LLEGIR EN CATALÀ
ASSOCIACIÓ D'EDITORIALS INDEPENDENTS

Aquest llibre s'ha imprès amb paper procedent de boscos
gestionats de manera sostenible, un òfset cru de 80 grams,
i s'ha compaginat amb la tipografia Tiempos en cos 9,5.

Els titulars del *copyright* tenen els drets reservats.

Taula

Pròleg a l'edició del desè aniversari	13
Yuval Noah Harari	
Pròleg a l'edició en català	23
Borja Duñó	
1. Estimar o menjar?	27
El problema de menjar carn de gos	29
La baula que falta	34
De l'empatia a l'apatia	35
2. Carnisme: «Així és com són les coses»	39
Carnisme	44
Carnisme, ideologia i l'estatu quo	47
Carnisme, ideologia i violència	49
3. Com són les coses «en realitat»	53
On són?	55
No veus el mal, no sents el mal, no parles del mal	56
El porquet se'n va al mercat...	58
On és la vedella?	66
Cervell d'au? Pollastres i galls dindis	71
Ous per un tub: gallines ponedores	76
Molt nostra. Vaques criades per a lactis	78
De la boca dels innocents: vedella	80

Marisc o mar en risc? Els peixos i altres animals aquàtics	82
Carnisme compassiu: «benestar» animal, ous i lactis	86
Si els escorxadors tinguessin parets de vidre	90
4. Dany col·lateral: les altres víctimes del carnisme	93
Fins a quin punt estem segurs?	96
Infeccions, inspeccions i l'USDA	97
L'escorxador d'animals humans	100
Riscos laborals de la indústria càrnia	102
Assassins programats	103
El nostre planeta, la nostra identitat	107
Democràcia o carnocràcia?	109
Advertència de les autoritats sanitàries: el consum de productes animals pot ser nociu per a la salut	113
5. La mitologia de menjar animals: justificant el carnisme	117
Les tres n de la justificació	118
Els creadors del mite	119
El segell oficial d'aprovació: legitimació	125
Menjar animals és normal	129
Menjar animals és natural	131
Menjar animals és necessari	133
El mite del lliure albir	137
6. A través de les lents del carnisme: el carnisme interioritzat	139
El trio cognitiu	140
Objectificació: veure els animals com a coses	141
Desindividualització: veure els animals com a abstraccions	143

Dicotomització: classificar els animals en categories	146
Tecnologia, distorsions i distanciament	148
Distorsions i fàstic	150
Gestió del fàstic: racionalitzar el que és irracional	153
Triant la carn de gos: fàstic i contaminació	155
La matrix dins la Matrix: l'esquema carnista	156
Sortida per aquí: l'esclletxa en la matrix carnista	158
7. Ser testimoni: del carnisme a la compassió	161
Veure amb el cor: el poder de ser testimoni	163
De l'apatia a l'empatia	167
Donar testimoni de la nostra resistència	169
Ser testimonis de l'esperit de l'època	171
Testimoni en acció: què pots fer?	173
La valentia de donar testimoni	176
Epíleg	179
Un resum molt breu de la dècada després de <i>Per què ens estimem els gossos</i>	179
Ampliant la teoria del carnisme: neocarnisme i defenses carnistes secundàries	180
Més enllà del carnisme: relacions conscients i estructures de poder	183
Guia de debat per a clubs de lectura	191
Notes	197
Agraïments	213
Recursos	215
Bibliografia seleccionada	217

*Per als testimonis de tot arreu.
A través del que veieu, trobarem el camí.*

Podem jutjar la grandesa d'una nació i el seu progrés moral
per la manera com tracta els seus animals.

MAHATMA GANDHI

Pròleg a l'edició del desè aniversari

Yuval Noah Harari

autor de *Sàpiens. Una breu història de la humanitat*

Si s'organitzés una competició olímpica per determinar quina és la criatura més miserable avui dia a la Terra, és probable que els candidats a la medalla d'or fossin les vaques, els pollastres i els porcs que criem per satisfer els nostres capritxos i exigències. Per què aquests animals tenen vides tan horribles?

Pot semblar que els animals domesticats tenen una bona vida, especialment si els comparem amb els animals salvatges. Pensem en una vaca lletera d'una granja i en una zebra de la sabana africana, per exemple. La zebra es passa el dia buscant menjar i aigua, que no sempre troba. La zebra està sempre amenaçada per depredadors, malalties i desastres naturals com inundacions i sequeres. En canvi, a les vaques de granja, en principi sempre les cuiden els grangers, que els donen menjar, aigua, vacunes i medecines, i les protegeixen dels depredadors i els desastres naturals. Tot i això, malgrat el que hem après a creure molts de nosaltres, els animals de granja viuen en condicions que probablement consideràriem condemnables si fossin les condicions en què visquessin els gossos o els gats (i, amb tot, aquests individus acaben tard o d'hora a l'escorxador). Fins i tot en els casos en què se satisfan les necessitats físiques bàsiques dels animals de granja, se'n negligeixen les necessitats socials i emocionals. La ramaderia moderna tracta aquests animals com a màquines per la producció de llet, carn i ous i no com a criatures amb un món abundant de sentiments i sensacions.

Per entendre el món emocional dels animals de granja, ens hem de fixar no només en les seves condicions de vida en la societat industrialitzada del segle XXI, sinó també en els seus ancestres de fa milers i milions d'anys. Examinar les arrels històriques per entendre l'experiència moderna és el camp d'investigació científic de la psicologia evolutiva, i les seves troballes són rellevants per a tots els animals (per a les vaques, els pollastres i també els humans). Pensem, per exemple, en la nostra passió pels dolços i els aliments greixosos. Al segle XXI, aquesta passió no té cap sentit. De fet, és destructiva. Avui, al món, mor molta més gent d'obesitat i diabetis que no pas de fam, guerres i terrorisme combinats. Un ciutadà mitjà té moltes més probabilitats de morir per menjar en excés en un McDonald's que per un atac d'Al-Qaeda. Llavors, per què ens ho fem, això?

Doncs perquè el nostre conjunt de sentiments i sensacions no va evolucionar per ajudar-nos a prosperar en la societat industrial d'avui dia, sinó en el món dels nostres ancestres, desenes de milers d'anys enrere a la sabana africana. Fa cinquanta mil anys, un avantpassat meu caminava per la sabana africana i es va topar amb un arbre ple de fruita madura i dolça. La reacció correcta en aquella situació era menjar-se tanta fruita com pogués, tan ràpid com pogués, abans que els babuïns del grup veí se la mengessin tota. Si el meu avantpassat tingués una mutació genètica rara que hagués fet que no li agradessin els aliments dolços i greixosos, segurament no hauria sobreviscut. Ara, quan obro la nevera de casa i hi veig pastís de xocolata, l'ADN i les neurones del meu cervell no s'adonen que visc al segle XXI; encara es pensen que soc a la sabana africana i, per tant, tindrè unes ganes boges de menjar-me el pastís.

Passa el mateix amb els altres animals. Pensem en les ganes de jugar que tenen els cadells, per exemple. Per què els agrada

tant jugar? Doncs perquè fa desenes de milers d'anys, el joc era de vital importància per a la supervivència dels seus avantpassats, els llops, que són animals socials. No poden sobreviure ni reproduir-se si no cooperen amb altres llops. Els llops aprenen les regles del joc de la seva societat a partir dels jocs, sobretot. Si un llobatò no té el desig imperiós de jugar per culpa d'una mutació genètica rara, no sobreviurà.

Què passa si avui dia agafem un cadell petit, l'aïllem en una gàbia, li donem aigua, menjar i medecines i quan arriba a la pubertat, li prenem l'esperma i inseinem una gossa en zel? Aquest cadell no tindrà la necessitat de jugar per sobreviure. Però continuarà tenint unes ganes boges de jugar, per això els tenim tancats en una gàbia durant tota la vida, i serà molt desgraciat, tot i tenir menjar i aixopluc. Això és perquè les seves necessitats emocionals no reflecteixen el seu estat actual, sinó la influència de processos evolutius anteriors.

Això també passa amb els animals de granja, és clar. Encara que els grangers donin a les seves vaques i gallines el menjar, les medecines i el refugi necessari, ignoren les seves necessitats emocionals i socials, i aquests animals experimenten un gran patiment.

Per descomptat, podem plantejar-nos la difícil pregunta de si és correcte atribuir emocions i necessitats socials als animals. Som culpables d'humanitzar els animals, igual que un nen petit que pica contra la taula i s'imagina que la taula li ha fet mal expressament perquè té sentiments i intencions com un ésser humà? Bé, segons el que saben els científics, això no té res a veure amb humanitzar. Les emocions no són un tret espiritual que Déu ha atorgat només als humans perquè puguin escriure poesia i gaudir de la música. Les emocions són mecanismes bioquímics que han evolucionat a través de processos de selecció natural, per permetre que els animals resolguin els problemes que es troben cada dia, perquè

puguin sobreviure i reproduir-se. Fins on sabem, tots els mamífers i els ocells i almenys alguns rèptils i peixos tenen sentiments. Per tant, quan dic que una vaca té sentiments, no la veig com un ésser humà. La veig com un mamífer. I això és perfectament lògic, perquè, de fet, ho és.

Què vol dir que les emocions són mecanismes bioquímics per solucionar problemes? Considerem el següent problema, per exemple: un babuí veu un manat de plàtans que penja d'un arbre, però s'adona que hi ha un lleó prop de l'arbre. El mico hauria d'intentar agafar els plàtans i arriscar-se a ser devorat pel lleó? Bàsicament, això és un problema matemàtic de càlcul de probabilitats. La probabilitat que el mico es mori de gana si no es menja els plàtans és més gran que la probabilitat que sigui devorat pel lleó si intenta agafar-los?

Per solucionar el problema, el mico ha de tenir en compte moltes variables: quina és la distància entre jo i els plàtans? Com de lluny està el lleó dels plàtans? Quina és la meua velocitat màxima de carrera? I la del lleó? El lleó està ple i endormiscat o està afamat i alerta? I els plàtans? Tres plàtans petits i verds no són res comparats amb deu plàtans grans i madurs. Però no n'hi ha prou amb aquestes variables externes. Per prendre una decisió totalment encertada, el mico també ha de tenir en compte el seu estat. Quanta energia té al cos? Si té molt poca energia, pot ser que mori de fam, o sigui que val la pena córrer el risc d'agafar els plàtans, per molt alts que siguin. Si el mico té molta energia en aquell moment i els plàtans només són un luxe, llavors no val la pena córrer el risc.

Totes aquestes variables s'han de calcular. Si es fa un bon càlcul, el mico sobreviurà i transmetrà els seus gens. Un mico excessivament covard, que tingui massa por del perill, morirà de gana i els gens que van formar aquest mico covard no passaran

a la propera generació. Un mico imprudent, que no doni prou importància al perill, serà devorat pel lleó i els gens imprudents no passaran a la següent generació. L'evolució es basa en estadístiques, que filtren les diverses espècies cada minut de cada dia, i la següent generació rep els gens dels animals que van fer un càlcul òptim de les dades.

Però com té lloc aquest procés de càlcul, exactament? El mico no es treu un llapis de darrere l'orella, una llibreta de la butxaca interior de l'americana i comença a calcular velocitats de carrera i nivells d'energia. Tampoc té cap calculadora. El cos i els sentiments del mico són la seva calculadora. Allò que anomenem emocions, sentiments i sensacions en el llenguatge comú són, de fet, càlculs. El mico té gana o està ple, percep el lleó més o menys com una amenaça, sent temptacions o repulsió pels plàtans. En una fracció de segon, el mico experimentarà una ràfega de sensacions, sentiments i desitjos, que és el procés de càlcul; i el resultat del procés també s'expressarà com un sentiment: de sobte el mico sentirà un gran desig i coratge, se li inflarà el pit, respirarà fondo, se li tensaran tots els músculs i... Som-hi! Objectiu: els plàtans! O sentirà una gran por, encongirà les espatlles, se li relaxaran tots els músculs. Mama, por! Hi ha un lleó! Ajuda! I a vegades els números s'equilibren tan bé que és difícil prendre una decisió, i el mico estarà confós i dubitatiu. Sí... No... Hauria de... No hauria de... Ostres, noi! No sé què fer!

Òbviament, hi ha diferències entre els sentiments de diferents animals, com ara els micos i les vaques, i entre els sentiments dels ésser humans. Hi ha emocions úniques que són característiques dels humans, només. La vergonya, per exemple, podria ser una d'aquestes emocions. Fins on sabem, les vaques no senten vergonya. Probablement també hi ha sentiments únics per a altres animals, que no coneixem, és clar.

Però hi ha emocions bàsiques comunes a tots els mamífers. Potser l'emoció més bàsica que defineix els mamífers és l'amor entre una mare i les seves cries. De fet, aquesta emoció dona nom als mamífers. La paraula «mamífer» ve del llatí *mamma*, que vol dir pit. En el sistema emocional que ens defineix a tu i a mi com a mamífers, les mares estimen tant les seves cries que els permeten xuclar del seu cos, i les cries, per la seva part, senten un desig incontenible de vincular-se amb la mare i estar a prop seu. Una cria de mamífer que per alguna raó hagi nascut amb indiferència per la seva mare no sobreviurà gaire temps. Una mare mamífera que hagi nascut indiferent de les seves cries a causa d'una mutació rara potser viurà una vida llarga i agradable, però no passarà els gens a les generacions futures. Aquest sistema funciona igual amb els gossos, les balenes i els eriçons. I com que els mamífers petits no poden sobreviure sense l'ajuda materna constant, es poden debatre altres emocions; però queda clar que l'amor maternal i el fort vincle entre mares i cries són una característica de tots els mamífers.

Els científics van trigar molts anys a reconèixer-ho. Fins fa poc, els psicòlegs posaven en qüestió l'existència i importància del vincle emocional entre mares i fills, fins i tot en éssers humans. A la primera meitat del segle XX, la psicologia estava dominada per un enfocament conductista, que argumentava que la relació entre pares i fills es basava en una reacció material: que l'únic que necessiten els nens és menjar, medicina i un sostre; i que només es vinculen amb els pares per satisfer les seves necessitats materials. Els nens que també demanaven escalfor, abraçades i petons es consideraven «consentits», i els experts en puericultura advertien els pares que si abraçaven i feien petons als seus fills, els nens creixerien sent dependents i egoistes i no tindrien confiança en ells mateixos.

John Watson, un dels experts en infància més reconeguts en aquella època, va recomanar als pares el 1928 el següent: «Mai no abraceu ni feu petons als vostres fills ni deixeu que se us asseguin a la falda; si cal, feu-los només un petó al front, quan els digueu bona nit. Al matí, conformeu-vos amb una encaixada». La revista *Infant Care*, que era popular entre els pares americans als anys 20 i 30, explicava als pares que els principis adequats per criar els fills eren mantenir la disciplina i satisfer les seves necessitats materials en un horari regular. En un número de 1929, es deia que quan un nadó plori perquè té gana quan és hora de menjar, «no l'agafis, no el gronxis perquè pari de plorar i no li donis menjar tret que sigui l'hora exacta per fer-ho. No li farà cap mal, plorar, encara que sigui un nounat».

Una de les persones que va acabar desafiant aquesta idea va ser el psicòleg americà Harry Harlow, que era expert en recerca en primats. Als anys 50 i 60, Harlow va dur a terme una sèrie d'experiments en macacos rhesus. Va separar els micos petits de les seves mares just al moment de néixer i els va criar en gàbies aïllades. Harlow va posar una nina en forma de mico a cada gàbia. Una «mare» era una nina feta de filferro. Estava equipada amb una ampolla de llet d'on el mico podia xuclar. I hi havia una segona «mare» feta de fusta amb una capa de roba i vellut per oferir la mateixa sensació que un mico de veritat, però sense cap ampolla. D'acord amb les idees bàsiques de la psicologia conductual, Harlow creia que els micos s'aferrarien a una mare de metall que abastia les seves necessitats materials i no estarien interessats en la mare de vellut inútil.

Quina va ser la sorpresa de Harlow quan els micos es van abraçar a la mare de vellut i van preferir passar gairebé tota l'estona amb ella. De tant en tant, anaven amb la mare de filferro per mamar llet, però després tornaven immediatament als braços de la

mare de vellut. Harlow va pensar que els micos tenien fred i que s'havien abraçat a la mare de vellut per escalfar-se. Va instal·lar una bombeta de llum blanca a dins de la mare de filferro, perquè emetés més calor que la de vellut. No va funcionar. La majoria dels micos van continuar preferint tant la mare de vellut que quan es van col·locar les dues mares l'una just al costat de l'altra, els micos van continuar abraçant-se a la mare de vellut encara que xuclessin de l'ampolla de llet de la mare de filferro.

Harlow va concloure que els micos buscaven a la mare de vellut alguna cosa més que aliment i calor corporal. Buscaven un vincle emocional. Milions d'anys d'evolució havien gravat una forta necessitat d'aferrament en les cries de macaco, així com l'assumpció que hi ha més possibilitats de desenvolupar un vincle emocional amb coses suaus i peludes en lloc de dures i metàl·liques. Per això els nadons intel·ligents desenvolupen vincles emocionals amb nines, mantes i roba i no amb blocs de fusta, pedres o forquilles. Per aquelles cries de macaco, la necessitat de vincle emocional era tan gran que van abandonar la nina que alimentava i van centrar la seva atenció a l'únic objecte de l'entorn que semblava capaç de satisfer aquesta necessitat. Per desgràcia, la mare de vellut no va crear un vincle emocional de veritat amb ells. Per això, encara que totes les seves necessitats materials estaven cobertes, els micos van créixer amb molts complexos psicològics i, a l'edat adulta, no van aconseguir integrar-se a la societat dels micos i tenir la seva pròpia descendència.

La recerca de Harlow, tot i ser cruel amb els micos, va ajudar a revolucionar la comprensió dels vincles emocionals humans. Avui és evident per a qualsevol persona raonable que els infants, des que neixen, tenen necessitats emocionals, i que la seva salut mental i física depèn tant de satisfer aquestes necessitats com de proveir-los d'aliment, medicines i refugi. Per descomptat, això no

és exclusiu dels nens humans, sinó que també s'aplica a les cries d'altres mamífers. Al cap i a la fi, les investigacions de Harlow no es van fer amb sàpiens.

Igual que els experts en puericultura de fa un segle, els grangers, al llarg de la història, també s'han centrat en les necessitats materials dels vedells, els xais i els poltres i han tendit a ignorar les seves necessitats emocionals (excepte en casos en què aquestes necessitats emocionals s'alineaven amb els interessos dels humans). Així, per exemple, la indústria làctia, des de la revolució agrícola i fins avui dia, se sustenta en la ruptura del lligam emocional més primari del món dels mamífers i en la separació de les cries i les mares. Una vaca no donarà llet si no ha parit un vedell, i per això els productors làctics s'asseguren que les vaques pareixin més i més vedells. Però se separa els vedells de les mares poc després de néixer, i passen la seva infància sense el contacte de la llengua, els mugrons i el cos de la mare. Allò que Harry Harlow va fer a una escala petita (a un centenar de cries de macacos rhesus i les seves mares), la indústria làctia ho fa amb milions d'individus.

Avui, més del 90 per cent dels animals grans del món són animals de granja: vaques, porcs, ovelles i pollastres. Milers de milions d'animals, amb un món ric de sentiments, emocions, sensacions, necessitats i pors, passen les seves vides com a màquines per produir carn, llet i ous en línies de producció industrial. És responsabilitat de tots i cada un de nosaltres ser conscients de l'immens patiment que nosaltres, els humans, provoquem a aquests animals i fer el possible per reduir aquest patiment.

El llibre de Melanie Joy és una contribució important i revolucionària a la lluita pel benestar dels animals. Explica de manera eloqüent com s'ha creat el sistema global d'explotació animal, què el manté i com suposa una càrrega insuportable a milions de

criatures mentre que la majoria de nosaltres no prestem atenció ni sentim la necessitat de canviar la situació. Aquest llibre ens ajuda a pensar fora del marc del «carnisme» perquè tinguem un pensament més crític i siguem part de la solució, per ajudar a crear un món més compassiu i sostenible.

Pròleg a l'edició en català

Borja Duñó

autor d'*Ànimes entre les dents* i *No siguis cruel!*

Teniu a les mans una obra cabdal per entendre la nostra relació amb els animals. Amb un títol inequívoc, *Per què ens estimem els gossos, ens mengem els porcs i ens vestim amb les vaques* posa al descobert el *carnisme*, ideologia invisible i violenta que regeix la nostra actitud —o bé d'amor o bé d'abús—, davant les diferents espècies que conviuen amb nosaltres. El «Per què» del títol és essencial, aquí. I Melanie Joy és clara com l'aigua mentre desmunta peça per peça la bastida ideològica que ha funcionat durant segles —segurament mil·lennis— i que ens manté encara, a la majoria, amb una bena als ulls.

Joy ens mostra, des del camp de la psicologia social i de forma magistral, com s'ha construït tot allò que creiem *normal*, *natural*, *necessari* i fins i tot *bo* (sí, també de gust) i que tant de mal ens fa tant a nosaltres com a la gran majoria d'animals no humans. Aquest és un llibre revolucionari que continua canviant la vida de qui el llegeix. Ja no tornareu a veure la vostra relació amb els animals de la mateixa manera. Amb una mica de sort, fins i tot trobareu dins vostre l'empatia i la valentia necessàries per canviar-la.

Setze anys després de la primera publicació, aquest clàssic del nostre temps s'havia traduït a vint-i-tres llengües, entre les quals faltava el català. Saldonar —amb una edició preciosa, esplèndida coberta de Montse Galbany i excel·lent traducció de Ricard Soler Roger—, posa remei a aquesta mancança, un fet que cal celebrar com es mereix: els lectors i les lectores en català han de

poder trobar obres tan importants com aquesta en la seva llengua. Jo mateix només podia recórrer a l'original en anglès o bé a la traducció castellana quan feia recerca per a la meua novel·la *Ànimes entre les dents*.

En aquell moment, pel que fa a llibres que posaven al descobert sense embuts les nostres relacions paradoxals amb multitud d'espècies d'animals, només es podien trobar en català el *Manifest animalista* de Corine Pelluchon, la novel·la de fantasia *Doctor Rat* de William Kotzwinkle i els llibres infantils *La teranyina de la Carlota* d'E. B. White i *Què és ser vegà* de Charlotte Willis. I si t'interessava què n'havien dit els antics, tenies *Contra el fet de menjar carn* de Plutarc i *La disputa de l'ase* d'Anselm Turmeda, però autors contemporanis tan importants com Upton Sinclair, Peter Singer, Carol J. Adams, Jonathan Safran Foer, Ed Winters i Melanie Joy s'havien de llegir en anglès o traduïts al castellà.

La setmana de la presentació d'*Ànimes entre les dents* vaig saber que un altre llibre sobre la mateixa temàtica, *Sedició a la granja*, es presentava el mateix dia. Quin encert! Per no coincidir, Ara Llibres va tenir la gentilesa de moure la seva presentació i vaig anar-hi. Així vaig conèixer l'autor, Lluís Freixes. Resulta que *Sedició a la granja* era el primer assaig sobre el tema mai escrit originalment en català i *Ànimes entre les dents* la primera novel·la. Sense ser-ne plenament conscients, estàvem fent història.

D'aquesta casualitat i vist el gran buit que existia en la nostra llengua, va sorgir la idea d'impulsar el *Manifest per a una literatura antiespecista en català*, que va rebre unes cent quaranta adhesions de persones dels àmbits acadèmic, científic i literari, entre molts altres, a banda d'entitats i institucions. Això va esperonar Saldonar a comprometre's amb la publicació de títols originals i la traducció d'obres essencials, a un ritme d'una traducció i un original per any. Quan ens vam plantejar quins llibres valia la pena traduir ens va

semblar que *Per què ens estimem els gossos, ens mengem els porcs i ens vestim amb les vaques* havia de ser el primer. Estem segurs que tothom que el llegeixi ho agrairà.

En obres posteriors, com *How to end injustice everywhere*, Melanie Joy ha explorat els trets comuns en les mentalitats que fan possibles totes les injustícies: racisme, sexisme, carnisme... Les que cometem contra els animals solen ser les més invisibilitzades, com també ho són sovint les que es cometen contra les llengües minoritzades que lluiten per sobreviure: molt sovint, els parlants de llengües majoritàries són cecs al seu privilegi i insensibles als drets lingüístics dels altres.

Quantes vegades moviments d'esquerres, feministes, LGBTI+ o antiracistes han menystingut el català? Quantes vegades aquests mateixos moviments, i fins i tot el de la defensa del dret a la llengua i de l'alliberament nacional, han menystingut els drets dels animals? Jo us ho diré: cada vegada que en aquestes trobades s'ofereixen, entre pa i pa, parts dels seus cadàvers trossejats i les seccions dels seus cossos explotats.

Sota el concepte d'*interseccionalitat*, aquests moviments solen defensar totes les causes possibles menys el dret a la llengua o el dret dels animals a viure lliures d'esclavitud, mort i patiment. I de vegades, cap de les dues coses. Llibres com els que teniu a les mans són el millor antídote per no deixar que es trepitgin ni una causa ni l'altra.

I és per això que som aquí, perquè no ens conformem amb el món tal com és, aspirem a un món més just, a un món millor.